

**Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Ödenmesinde
Üst Düzey Yöneticilerin Müteselsil Sorumluluğu*****Joint and Several Liability of Senior Executives
for the Payment of Social Security Contributions*****Naime N. GÜNBATTI**

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü

Haziran 2025, Cilt 15, Sayı 1, Sayfa 73-86

June 2025, Volume 15, Issue 1, Page 73-86

E-ISSN: 2148-483X

e-posta: sgd@sgk.gov.tr

Yazılar yayınlanmak üzere kabul edildiği takdirde, SGD elektronik ortamda tam metin olarak yayımlamak da dahil olmak üzere, tüm yayın haklarına sahip olacaktır. Yayınlanan yazılardaki görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve tablolardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

If the manuscripts are accepted to be published, the SGD has the possession of right of publication and the copyright of the manuscripts, included publishing the whole text in the digital area. Articles published in the journal represent solely the views of the authors.

Some parts of the articles and the tables can be cited by showing the source.

28. SAYIDA HAKEMLİK YAPAN AKADEMİSYENLERİN LİSTESİ

REFeree LIST FOR THIS ISSUE

Prof. Dr. Oğuz BAŞOL
Bursa Teknik Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Gülbahar ÜÇLER
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Canan ERDOĞAN
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Erdem CAM
Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Prof. Dr. Veli YILANCI
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

Doç. Dr. Aslı KAVURMACI
Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. H. Eray ÇELİK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Şenol BAŞTÜRK
Bursa Uludağ Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Işın KIRIŞKAN
Giresun Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Murat ENGİN
Galatasaray Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Özkan BİLGİLİ
İzmir Demokrasi Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Hakan TOPATEŞ
Pamukkale Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Necati Alp ERİLLİ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Atalay ÇAĞLAR
Pamukkale Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Kürşat TUTAR
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. İlknur KILKIŞ
Bursa Uludağ Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Özgür Hakan ÇAVUŞ
Bursa Uludağ Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Doç. Dr. Canan ÜNAL ADINIR
Marmara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi

Prof. Dr. Özgür TOPKAYA
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Bige İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Nagihan DURUSOY ÖZTEPE
Pamukkale Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Doç. Dr. Selver YILDIZ BAĞDOĞAN
Bursa Uludağ Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer DORU
Mardin Artuklu Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

28. SAYI DEĞERLENDİRME İSTATİSTİKLERİ
EVALUATION STATISTICS FOR THIS ISSUE

Toplam gelen makale başvurusu	Number of received manuscript	23
Yayına kabul edilen makale sayısı	Number of accepted manuscript	5
Hakem süreci devam eden makale sayısı	Under consideration	7
Red edilen makale sayısı	Rejected after evaluation	11
Ön inceleme aşamasında red edilen makale sayısı	Rejected before evaluation	8
Makale kabul oranı	Accepted manuscript rate	%21

İnceleme Makalesi - Review Article

Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Ödenmesinde Üst Düzey Yöneticilerin Mütessesil Sorumluluğu

Joint and Several Liability of Senior Executives for the Payment of Social Security Contributions

Naime N. GÜNBATTI*

ID 0000-0002-3321-2195

Sosyal Güvenlik Dergisi / Journal of Social Security

Cilt: 15 Sayı: 1 Yıl: 2025 / Volume: 15 Issue: 1 Year: 2025

Sayfa Aralığı: 73 - 86 / Pages: 73 - 86

DOI: 10.32331/sgd.1788933

ÖZ

Sosyal güvenlik sistemi, sigortalıların primleri ile finanse edilmektedir. Her sigortalı prim ödemek zorundadır. Bağımlı çalışan sigortalıların primlerinin ödenmesi açısından Sosyal Güvenlik Kurumu'nun muhatabı işverenlerdir. 5510 sayılı Kanun, sosyal güvenlik sisteminde büyük önemi olan primlerin tahsilatını kolaylaştırmak için tüzel kişiliği haiz işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkililerini de işverenle birlikte müştereken ve mütessesilen sorumlu tutmuştur. İşbu düzenleme açısından üst düzey yöneticilerin sorumluluğuna getirilmiş olan tek sınır, primlerin ödenmemesi hususunda haklı sebeplerinin var olmasıdır. Bunun yanında Kanun'da haklı sebep kavramının ne olduğu açıklanmamış ve üst düzey yöneticinin sorumluluğunun niteliği muğlak bırakılmıştır. Çalışmamızda öğretide ve yargı uygulamasında tartışılan haklı sebep ve temsil yetkisi kavramlarının üzerinde durulmuştur. Bu doğrultuda iflasın ertelenmesi ve konkordato mühleti verilmesinin haklı sebep sayılıp sayılamayacağı tartışılmıştır. Şirket yönetim kurulu üyelerinin somut olayda temsil ve ilzam yetkisi olmadığı halde sorumlu tutulduğu Yargıtay kararları eleştirilmiştir. Çalışmamızın amacı üst düzey yöneticilerin sorumluluğunun hukuki niteliği ve kapsamını açıklamaktır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal güvenlik prim borcu, üst düzey yönetici, temsil ve ilzam yetkisi, haklı sebep, mütessesil sorumluluk

ABSTRACT

The social security system is financed through the contributions of insured individuals. Every insured person is obligated to pay contributions. In terms of the payment of contributions for dependent employees, the Social Security Institution holds employers accountable. Law No. 5510, in order to facilitate the collection of contributions, which are of significant importance within the social security system, imposes joint and several liability on senior executives or authorized representatives of legal entity employers, including members of the company's board of directors, alongside the employer. The sole limitation imposed on the liability of senior executives under this provision is the existence of just causes for non-payment of contributions. However, the Law does not define the concept of "just cause," leaving the nature of the liability of senior executives ambiguous. Our study focuses on the concepts of just cause and representative authority, which are debated in legal doctrine and judicial practice. In this context, it examines whether the postponement of bankruptcy and the granting of a concordat deadline can be considered just causes. Additionally, Supreme Court decisions holding company board members liable even when they lack the authority to represent and bind the company in the concrete case are criticized. The aim of this study is to clarify the legal nature and scope of the liability of senior executives.

Keywords: Social security contributions, senior executive, authority to represent and bind, just cause, joint and several liability

Önerilen Atf Şekli: Günbatti, N. N. (2025). Sosyal Güvenlik Prim Borçlarının Ödenmesinde Üst Düzey Yöneticilerin Mütessesil Sorumluluğu. *Sosyal Güvenlik Dergisi (Journal of Social Security)*.15(1). 73-86

• Geliş Tarihi/Received: 10/03/2025 • Güncelleme Tarihi/Revised: 26/05/2025 • Kabul Tarihi/Accepted: 26/09/2025

* Arş. Gör., Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, nngunbatti@ankara.edu.tr

GİRİŞ

Sosyal sigorta ilişkisi; sigorta kurumu, sigortalı ve bağımlı çalışanın işvereni arasında kurulan, yasa tarafından düzenlenen hak ve yükümlülükleri ihtiva eden kamusal bir ilişkidir (Alper, 2018: 92). Sosyal güvenlik ilişkisinin sigortalıya yüklediği en önemli sorumluluklardan biri kuşkusuz prim ödemektir. Her sigortalı prim ödemek zorundadır. Bağımlı çalışanların korunması ve sosyal güvenlik bakımından desteklenmesi için sigortalıları çalıştıran işverenlere de prim ödeme zorunluluğu getirilmiştir (Arıcı, 2015: 206). İşverenler, primlerin ödenmesi konusunda Kurum'un muhatabı olarak sigortalının hissesine düşen prim tutarını ücretinden kesip üzerine kendi hissesine düşen tutarı da ekler ve Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) öder.

Sosyal Güvenlik Kurumunun sosyal yardımlarının sağlanmasındaki en büyük finansman kaynağı primlerdir. Sosyal sigortalıların verimli olarak işlemesi, ancak ve ancak sigorta primlerinin ödenmesinin güvence altına alınması ile olabilir¹. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu madde 87/I-a'ya göre, iş akdine göre çalışanların kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası ve isteğe bağlı sigorta primlerinin ödeme yükümlüsü işverendir. Ancak, primlerin sosyal sigorta yardımlarının finanse edilmesindeki büyük rolünden ötürü, kanun koyucu prim ödemeleri bakımından sadece işverenin sorumlu olması ile yetinmemiş, bazı kişileri de prim borcunun ödenmesinde işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutmuştur. Çalışmamızda işverenle birlikte sorumlu tutulan bu kişilerden üst düzey yöneticilerin üzerinde durulmuştur. Çalışmamızda ilk olarak konunun kavramsal çerçevesi çizilmiş, devamında üst düzey yöneticinin sorumluluğu ile haklı neden ve temsil yetkisine yer verilmiştir².

I- PRİM BORÇLARININ ÖDENMESİNDE İŞVERENLE BİRLİKTE SORUMLULUK

A- Sosyal Güvenlik Hukukunda İşveren Kavramı

İş sözleşmesine göre çalışanlarda, sigorta prim borcunun mükellefi sigortalı ve onun işverenidir. Ancak primin sigortalıya düşen payı da dahil olmak üzere tahakkuk ettirilip Kurum'a ödenmesinden sorumlu olan işverendir (5510 s. K. m. 88). Tahakkuk ve ödeme bakımından çalışanın sorumluluğu olmadığından, prim borcunun ödenmemesinin sonuçları bir bütün olarak işveren nezdinde düzenlenmiştir. Dolayısıyla somut olayda işverenin kendi payını ödemediği gibi çalışanın payını da fiilen sigortalıya ödediği durumlarda bile prim borcunun ödenmemesinden dolayı işveren sorumlu olacaktır (Kabakcı, 2019: 9).

5510 sayılı Kanun madde 12'ye göre işveren, kanunun madde 4/I-a ve 4/I-c bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlardır. Dolayısıyla gerek gerçek kişiler gerek tüzel kişiler gerekse tüzel kişiliği olmayan adi şirket, bakanlık gibi kurum ve kuruluşlar, sigortalı çalıştırmak kaydıyla işveren sıfatını haiz olabilir.

5510 sayılı Kanun'un uygulanması açısından işveren, madde 12'de tanımlanan kişidir; diğer kanunlardaki işveren tanımı sosyal güvenlik hukuku açısından uygulama alanı bulamaz. Bu bakımdan, sosyal güvenlik hukuku açısından mühim olan, işçi çalıştırmak değil sigortalı çalıştırmaktır (Uşan, 2009: 117). Çalışan eğer sigortalı değilse, iş akdiyle çalıştırılıyor olsa bile çalıştıran kişi 5510 sayılı Kanun anlamında işveren olmayacaktır. Dolayısıyla, sigortalı sayılmayanların düzenlendiği 5510 sayılı Kanun madde 6'da sayılan sigortasız işçi için onu yanında çalıştıran kişi işveren sayılmayacaktır. Bu durum, somut olayda her bir çalışan için çalıştıran kişinin işveren olup olmadığını

¹ AYM, 15.04.1969; 64/20, RG 24.12.1969/13382.

² Çalışmamızda çevrimiçi veri tabanlarındaki ilgili Yargıtay kararlarına ek olarak kişisel arşivimizdeki Yargıtay kararları da kullanılmıştır.

ayrı ayrı saptama zorunluluğunu getirmektedir. Örneğin, bir kimsenin yanında A, B ve C adlı üç kişiyi çalıştırdığı, ancak C'nin işyerinde ücretsiz çalışan eşi olduğu bir ihtimalde somut olaydaki kişi sosyal güvenlik hukuku uygulamasında A ve B açısından işverendir; ancak C için işveren değildir ve işverenin yükümlülüklerine tabi tutulamaz (Çenberci, 1977: 143). İşverenin gerçek veya tüzel kişi olması ya da tüzel kişiliğinin olmaması önemli değildir. Tüzel kişinin kamu ya da özel hukuk tüzel kişisi olması da bu açıdan önem arz etmez (Arıcı, 2015: 271; Uşan, 2009: 117).

B- Sosyal Güvenlik Hukukunda Müteselsil Sorumluluk Kavramı

Kanun koyucu, SGK alacaklarının tahsil edilmesindeki kamu yararını ve sigortalıların sosyal güvenlik haklarının korunmasını gözeterek ve prim tahsilatını arttırmayı amaçlayarak 5510 sayılı Kanun madde 12, madde 88 ve madde 89'da asıl borçlu olan işverenle birlikte bazı kişileri de sosyal güvenlik prim borçlarından müştereken ve müteselsilen sorumlu kılmıştır (Tatar, 2017: 2120; Yılmaz, 2014: 60). 5510 sayılı Kanun, esasen gerek prim borçlarının ödenmesi gerekse diğer işveren sorumlulukları söz konusu olduğunda, işverenle birlikte başka kişileri de sorumlu tuttuğu hemen her durumda müştereken ve müteselsilen sorumluluktan bahsetmektedir. Müşterek ve müteselsil sorumluluğun Borçlar Hukukunda farklı anlamlara geliyor olması dolayısıyla, acaba kanun koyucunun burada Borçlar Hukukundan ayrılarak Sosyal Güvenlik Hukukuna özgü bir sorumluluk mu ortaya attığı düşüncesi öğretide tartışılmıştır (Kabakcı, 2019: 21-25). Öğretide hemfikir olunan görüş, söz konusu sorumluluğun Borçlar Hukukundaki müteselsil sorumluluğu karşıladığı yönündedir (Tatar, 2017: 2120; Kabakcı, 2019: 25). Ayrıca 818 sayılı eski Borçlar Kanunu döneminde öğreti ve yargı kararlarında yer alan tam teselsül ve eksik teselsül ayrımı bakımından ise 5510 sayılı Kanun'un bahsettiği sorumluluğun tam teselsül olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Dolayısıyla işveren ve onunla birlikte sorumlu kabul edilen üst düzey yöneticilerin sorumluluklarının kapsamı aynıdır. Ayrıca tam teselsül-eksik teselsül ayrımına dayanılarak ya da kendi aralarında yapılan anlaşmalara göre iç ilişkide sorumluların sorumluluklarının kapsamının değiştirilmiş olması, dış ilişkide alacaklı konumundaki Kurum'a karşı ileri sürülemez (Kabakcı, 2019: 25-26).

Bu noktada öncelikle müteselsil sorumluluğun genel olarak açıklanması gerekmektedir. Şöyle ki, bir borç ilişkisinde aynı borcun birden fazla borçlusunu veya alacaklısı olması durumunda kural; borçluların kendi payına düşen kadarıyla borçlu, alacaklıların kendi payına düşen kadarıyla alacaklı olmasıdır. İstisnai olarak, borçluların borcun tamamının borçlusunu, alacaklıların borcun tamamının alacaklısı olması kanun veya hukuki işlemle öngörülebilir ki buna müteselsil borçluluk veya müteselsil alacaklılık denir (Ozanemre Yayla, 2019: 293).

Müteselsil borçlulukta borçlulardan her biri alacaklıya karşı borcun tamamından sorumludur. Alacaklı, alacağının tamamını veya bir kısmını karşılarındaki borçlulardan dilediği birinden isteyebileceği gibi, borçlular da alacaklıya karşı borcun tamamını sona erinceye kadar hep birlikte sorumlu olmakta devam ederler. Müteselsil borçlulukta alacaklıya sağlanan avantaj; alacağının isterse borçluların tamamına, isterse sadece biri veya birkaçına -örneğin ekonomik durumu en iyi olan borçlulara- karşı ileri sürüp tamamen tahsil edebilme imkânı vermesidir. Borçlulardan birinin borç ödemediği aciz haline düşmesinin veya iflas etmesinin alacaklı için herhangi bir tehlikesi yoktur; zira ödeme gücü olan diğer borçlulardan alacağının tamamını talep edebilir (Eren, 2024; Dalcı Özdoğan, 2015; Armağan, 2019).

Kanundan doğan müteselsil sorumluluk, hukuki işlemle ortadan kaldırılamayacağı için sözleşme ile bu kişilerin prim borçlarından sorumlu olmayacağı kararlaştırılamaz. Kanuni müteselsil borç

ilişkinin doğmayacağına ilişkin yapılan anlaşmalar TBK madde 27'ye dayanılarak kesin hükümsüz sayılır (Dalcı Özdoğan, 2015: 58). Bu itibarla, böyle bir sözleşme Kurum açısından bağlayıcı olmaz.

C- Kanuni Temsilci, Üst Düzey Yönetici ve Yetkili Kavramları

Kurum'un prim alacağının tahsilini kolaylaştırmak isteyen yasa koyucu, prim ödeme borcunun yükümlüsü işverenle birlikte bazı diğer kişileri de Kurum'a karşı müteselsilen sorumlu tutmuştur. Zira Kurum'un tahsil için başvurabileceği kişi sayısı arttıkça tahsil ihtimali de artmaktadır (Kabakcı, 2019: 37). Bu itibarla kanun koyucu 5510 sayılı Kanun madde 12/II'de işveren vekilini, geçici iş ilişkisi kurulan işvereni ve işveren adına işlem yapan bazı meslek mensuplarını; madde 12/VI'da asıl işverenleri; madde 89'da işyerini devralan işvereni; madde 88/XX'de kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri, prim borcundan işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutmuştur.

5510 sayılı Kanun madde 88'e göre; *primleri süresinde tahakkuk ve tediye etmeyen şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri* Kurum'a karşı işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

6183 sayılı Kanun'un aksine 5510 sayılı Kanun, sadece tüzel kişiliği haiz işverenlerin üst düzey yönetici veya yetkili ve kanuni temsilcilerini prim borçlarından sorumlu kıldığından, tüzel kişiliği olmayan işverenlerin üst düzey yönetici, yetkili ve kanuni temsilcilerinin prim borçlarından ötürü bir sorumluluğu bulunmamaktadır (Arıcı, 2006: 115; Kabakcı, 2019: 64).

Üst düzey yönetici, tüzel kişiyi en üst düzeyde yöneten, tüzel kişinin yönetiminde son sözü söyleyen kişidir (Uşan, 2013: 445). Yani üst düzey yönetici, şirketin mali ve idari konularında tek başına karar alabilir (Güneren, 2007: 156). 5510 sayılı Kanun, üst düzey yöneticilerle birlikte üst düzey yetkilileri de sorumlu tutmuştur. Üst düzey yetkili, tüzel kişi içinde son sözü söyleme yetkisi bulunmayan ancak kendisine prim borçlarını ödeme yetkisi tanınmış olan (Arıcı, 2006: 117-118) ve üst düzey yöneticiye göre daha sınırlı emir ve talimat verme yetkisi bulunan kişidir.

Gerek 6183 sayılı Kanun gerekse 5510 sayılı Kanun'da kanuni temsilci kavramına yer verilmiş ise de kimlerin kanuni temsilci sayılacağından bahsedilmemiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1'de Amme Alacaklarının Korunması başlıklı ikinci bölümünün IX. Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu maddesindeki açıklamaya göre, 6183 sayılı Kanunun amme borçlusu saydığı kanuni temsilcilerin kimler olduğu ve sorumluluklarının şekli Türk Medeni Kanunu, Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta belirlenmiştir.

Ticaret Kanunu ve Medeni Kanun hükümlerine göre; limited şirketler müdür veya müdürler tarafından, kooperatifler yönetim kurulu tarafından, komandit şirketler komandite ortaklar tarafından; dernekler yönetim kurulu tarafından, vakıflar ise vakıf senedinde gösterilen yönetim organı tarafından yönetilir ve temsil olunur. Kollektif şirkette şirket mukavelesi ile yönetim ve temsil yetkisi bir veya birkaç ortağa devredilmediği müddetçe tüm ortaklar yönetim ve temsil yetkisine sahiptir. Anonim şirketler, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Ancak esas sözleşmeye konulacak bir hükümle yönetim yetkisi kısmen veya tamamen bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya pay sahibi olması zorunlu olmayan üçüncü kişilere devredilebilir. Yönetim kurulu tarafından temsil yetkisinin de bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredilmesi mümkündür.

Görüldüğü üzere, temsil ve yönetim yetkisi çoğunlukla tek bir fert veya organda toplanmaktadır. Bunun istisnasının meydana gelebildiği anonim şirketler haricinde, tüzel kişinin yönetim organı, kanuni temsilcisi sıfatını da haiz olacaktır. Buna ek olarak, bir tüzel kişinin başına kayyum atanması

durumunda, söz konusu kayyım hem kanuni temsilci hem de üst düzey yönetici olarak prim borcunu tahakkuk ve ödeme sorumluluğuyla sıkça karşımıza çıkmaktadır (Kabakcı, 2019: 124-125).

Sadece ticaret şirketleri değil sendikalar ve siyasi partiler gibi diğer özel hukuk tüzel kişileri ve keza kamu hukuku tüzel kişileri de işveren olabilir. Tüm tüzel kişilerin temsil ve yönetim yetkisinin tüzel kişilik tiplerine göre ayrı ayrı incelenmesi bu çalışmanın kapsamını aşacaktır. Nitekim hâkimin de tüzel kişilerin tipinden ziyade somut olaydaki yönetim yapısı, görev ve yetki dağılımının göz önünde bulundurarak karar vermesi doğru sonuca götürecektir (Kabakcı, 2019: 115).

II- ÜST DÜZEY YÖNETİCİNİN SORUMULULUĞUNDA HAKLI NEDEN VE TEMSİL YETKİSİ

A- Yasal Düzenleme

5510 sayılı Kanun madde 88/XX'de düzenlenen sorumluluk, öğretide şahsi sorumluluk olarak nitelendirilmekte ve yukarıda bahsi geçen diğer müteselsil sorumluluk türlerinden bir yönüyle ayrılmaktadır (Kabakcı, 2019: 73-74). Bu sorumluluk, diğerlerinde olduğu gibi işverenle iş hukukunu ilgilendiren bir ilişki içinde olmaktan değil primlerin tahakkuku ve ödenmesi konusunda görev ve yetkisi olmasına rağmen kusuruyla bunu yerine getirmekten kaynaklanmaktadır (Tuncay ve Ekmekci, 2021: 250-251; Kabakcı, 2019: 74 vd.).

5510 sayılı Kanun madde 88'e göre; kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanun'da belirtilen sürelerde ödenmezse kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Söz konusu maddede, 506 sayılı Kanun madde 80'deki düzenleme neredeyse aynen korunmuştur. Mülga Kanunda, 5510 sayılı Kanun'dan farklı olarak yönetim kurulu üyeleri ve kanuni temsilcilerin sorumluluğuna yer verilmemişti (Uşan, 2013: 444). Ancak 506 sayılı Kanun döneminde de yürürlükte olan 6183 sayılı Kanun mükerrer madde 35 hem kanuni temsilcilerin hem de üst düzey yöneticilerin sorumluluğuna yer vermekteydi. Ayrıca mülga Kanunda sadece sigorta primlerinden sorumluluk düzenlenmişken 5510 sayılı Kanun'da tercih edilen *sigorta primi ve diğer alacaklar* ifadesinden ne anlaşılması gerektiği de tartışılmıştır (Kabakcı, 2019: 83-84; Balcı ve Yılmaz, 2014: 99). Bu tartışmanın bir tarafı, diğer alacaklar ifadesinin neyi kapsıyor olduğuna yöneliktir. Eğer kast edilen prim borcunun zamanında ödenmemesi üzerine ortaya çıkan gecikme zammı ve gecikme cezası gibi prim borcunun fer'ileri ise mülga Kanun döneminde ödenmeyen primlerden doğan fer'ilerden üst düzey yöneticilerin sorumluluğu söz konusu olacak mıdır? Diğer yönüyle, 5510 sayılı Kanun'da bahsedilen diğer alacaklar, prim borcu dışındaki diğer tüm parasal yükümlülükler ve para cezaları olup üst düzey yöneticiler bunların tamamından sorumlu tutulabilecek midir? Bizim de katıldığımız görüşe göre (Kabakcı, 2019: 84-85) mülga Kanun döneminde diğer alacaklardan bahsedilmemesi, prim borcunun fer'ilerinin kapsam dışında bırakılmak istendiği anlamına gelmez. Zira fer'iler prim borcunun ödenmemesinin kanunu sonuçlarıdır. Diğer yandan meri kanunda kast edilen diğer alacaklar da eğitime katkı payı, özel işlem vergisi, damga vergisi gibi diğer parasal yükümlülükler olmayıp prim borcunun fer'ilerinden ibarettir. Para cezalarında ise şahsiliik prensibi geçerli olup SGK prim borcunu vaktinde tahakkuk ettirip ödememenin Kabahatler Kanunu'nda yer almadığı da düşünüldüğünde, para cezalarından yalnız işveren sorumlu olacaktır. Nitekim Yargıtay konuyla ilgili güncel bir kararında³; "*Öte yandan, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde, işverenin kanunla düzenlenen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde idari para cezası ile sorumlu olacağı düzenlenmiştir. Ancak, idari para cezası, neticede bir cezai yaptırım olup,*

³ Y10HD, 06.06.2023, 5562/6410 (kişisel arşiv).

cezaların şahsiliği ve kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkelerine göre, işveren şirket hakkında düzenlenen idari para cezasından, temsil ve ilzama yetkili kişi sıfatı olan kişilerin şahsen sorumlu tutulamayacağı belirgindir,” şeklinde hükmetmiştir. Aynı kararın devamında, “(...) Mahkemece, dava dışı şirketin idari para cezası içeren ödeme emrinden cezaların şahsiliği ilkesi gereğince davacının sorumlu olmayacağına yönelik yaklaşımı isabetli ise de davacının 5. ve 6. aylara ilişkin prim, İSP ve damga vergisi borçlarından sorumlu olduğu açık olup, hatalı değerlendirme sonucu yazılı şekilde hüküm kurulması, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir,” denilerek üst düzey yöneticinin görevde olduğu döneme ilişkin sigorta primi (fer’ileri olan gecikme zammı ve gecikme cezası dahil olmak üzere⁴), işsizlik sigortası primi ve damga vergisiyle sorumlu olduğuna hükmedilmiştir.

Tüzel kişi işverenlerin ortakları, üst düzey yöneticileri ve yasal temsilcilerinin kamu alacaklarından sorumluluğuna, sadece 5510 sayılı Kanun madde 88/XX’de değil; 6183 sayılı Kanun mükerrer madde 35’de de yer verilmiştir. 6183 sayılı Kanun mükerrer 35. maddesinde, amme alacağının borçludan tamamen veya kısmen tahsil edilemediği durumlarda; borçlu tüzel kişi, küçük ve kısıtlıların kanuni temsilcilerinin; borçlu tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin ise idarecilerinin şahsi mal varlıkları ile sorumlu olacağı hükme bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, 5510 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun’da yer alan düzenlemeler, bazı açılardan benzer görünmektedir; ancak önemli ayrımları bulunmaktadır. Her şeyden önce, üst düzey yönetici veya kanuni temsilcinin 5510 sayılı Kanun anlamındaki sorumlulukları açısından, 6183 sayılı Kanun’da olduğu gibi kamu alacağının kısmen veya tamamen asıl borçludan tahsil edilememiş veya tahsil edilemeyeceğinin anlaşılmış olmasına gerek bulunmamaktadır. SGK, asıl borçluya karşı icra takibi yapmadan da alacağını doğrudan doğruya üst düzey yönetici veya kanuni temsilciden talep edebilir. Bu durumda üzerinde durulması gereken husus, iki kanunun çatışması halinde hangisinin uygulama alanı bulacağıdır. Öğretideki bizim de katıldığımız görüşe göre, prim borçları söz konusu olduğunda 6183 sayılı Kanun uygulama alanı bulmaz (Tuncay ve Ekmekçi, 2021: 250; Uşan, 2013: 445; Öztürk, 2016: 274). Nitekim 6183 sayılı Kanun sadece prim borçlarından doğan sorumluluğu değil, tüm amme alacaklarından doğan sorumluluğu düzenlediği için 5510 sayılı Kanun madde 88’e göre genel kanun durumundadır ve özel kanunla genel kanunun çatıştığı yerde özel kanun niteliğini haiz olan 5510 sayılı Kanun uygulanmalıdır. Ancak Kurum’un prim dışındaki parasal alacakları bakımından elbette 6183 sayılı Kanun’un uygulanması gerekmektedir (Güneren, 2007: 156).

B- Haklı Neden ve Temsil Yetkisi

Üst düzey yönetici; yönetim kurulu üyesi, murahhas üye, müdür, müteveli heyeti üyesi ve eğer parasal konularda yetkili ise genel müdür, genel müdür yardımcısı, finansman müdürü, idari işler müdürü veya muhasebe müdürü olabilir. Yargıtay’a göre⁵, “... Anonim şirket yönünden primlerin ödenmesinde, sorumlu üst düzey yöneticiden söz edebilmek için bu kimsenin yönetim kurulunda başkan veya başkan yardımcısı gibi ünvan taşıması veya imza yetkisine sahip üye olması veya şirketin yönetiminde parasal konularda yetkili genel müdür, finansman veya muhasebe müdürü gibi üst düzeyde sorumluluk taşıyan görevli olması gerekir. Bunun dışında kalan ve şirketin idare veya mali işlerinde doğrudan söz sahibi veya yetkili olmayan, karar organında yer almayan kişilerin işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumluluğu düşünülemez. Şirkette görevli bir kimsenin belli konularda imza sahibi olması da bu zorunluluğu ortadan kaldırmaz.”

Yargıtay⁶, şube müdürünün sorumluluğunun incelendiği olaylarda öncelikle prim borcunun genel merkeze mi yoksa şube müdürünün sorumlu olduğu şubeye mi ait olduğuna bakmaktadır. Zira

⁴ Y10HD, 20.10.2015, 13993/17242 (Kabakcı, 2019: 64).

⁵ Bu yöndeki kararlar için bkz; Y10HD, 15.04.2021, 4334/5444, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 28.10.2021, 1054/13145, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

⁶ Birçok karardan ikisi için bkz; Y10HD, 05.04.2021, 4423/4685, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 25.09.2018, 7187/7009, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

şube müdürünün genel merkeze ait bir borcu ödeme yetkisinin olmayacağı açıktır. İkinci olarak şube müdürüne prim ödemeyi kapsayacak bir yetki tanınıp tanınmadığı ve eğer böyle bir yetki tanınmışsa belli bir miktarla sınırlı olup olmadığı incelenmektedir⁷. Yargıtay böyle bir kararında⁸, şube müdürünün Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanı yapılan atanma kararında “şube işlemleriyle sınırlı olmak üzere ... şirketi en çok toplamda 5.000 TL'ye kadar bankalardan para çekmeye, yatırmaya, kıymetli evrak imzalamaya, resmi kurum ve dairelerde taahhüt altına sokmaya yetkilidir” yazmasından hareketle şube müdürünü 5.000 TL ile sınırlı olarak prim borcundan sorumlu tutmuştur. Sonuç olarak, Yargıtay kararlarında şube müdürünün sorumluluğu konusunda yetkilendirmenin sadece şubenin idari işleriyle değil, aynı zamanda mali konuları da kapsamı aranmaktadır. Şubenin şirketten ayrı bir muhasebesi olup olmadığının her somut olayda ayrıca incelenmesi gerekmektedir⁹.

Yargıtay'ın prim borcundan sorumlu olan yönetici ve yetkilileri belirlemede mali konularda inisiyatif alabilme yetkisini göz önünde bulundurmasının sebebi, haklı neden kriteridir. Nitekim madde 88'de, prim borcunun haklı bir sebep olmaksızın ödenmemesi halinde üst düzey yöneticinin sorumluluğuna gidileceği düzenlenmiştir.

5510 sayılı Kanun'da haklı sebebin ne olduğuna ayrıca yer verilmemiştir. Yöneticinin dürüstlük kuralına göre prim borcunu ödeyebilmesinin beklenemez olduğu hallerde haklı sebep mevcuttur. Dolayısıyla hangi hallerin haklı sebep teşkil edeceği, her olayın somut özelliğine göre belirlenecektir. Bu belirleme yapılırken diğer kanunlardan ve sosyal güvenlik ilkelerinden yararlanılmalıdır¹⁰. Örneğin, yöneticinin borcu ödemek adına gerekli sorumluluğu almış olmasına rağmen amirinin aksi yönde yazılı emir vermesi üzerine borcu ödeyememiş olması haklı sebep olarak görülebilir (Arıcı, 2006: 118). Keza pandemi, deprem, sel gibi mücbir sebepler veya şirketin hiçbir yere ödeme ve harcama yapamayacak kadar ekonomik sorunlar yaşıyor olması gibi gerekçeler de somut olayda haklı neden sayılabilir (Yılmaz, 2014: 66-67).

Yargıtay kararları ve öğretiyeye bakıldığında bazı durumların haklı neden sayılıp sayılmayacağı¹¹ veya temsil ve ilzam yetkisinin hangi üst düzey yöneticiler aranması gerektiği konusunda tartışmalar olduğu görülmektedir. Bu tartışmaların aşağıdaki şekilde incelenmesi uygun görülmüştür.

i) İflasın Ertelenmesi ve Konkordato Mühleti Verilmesi Kararları

Öğretide tartışılan bir konu, iflasın ertelenmesinin haklı neden sayılıp sayılmayacağıdır¹².

⁷ Y10HD, 14.03.2024, 2918/2716 (kişisel arşiv): “5510 sayılı Kanun'un 88/20 nci maddesinde, Kurumun sigorta primleri ve alacakları yönünden, tüzel kişiliği haiz diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dâhil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcilerinin Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacağı düzenlenmiş ise de madde metninde sorumluluğu düzenlenen kişiler şirketin ana yönetiminde yetkili ve görevli olan kişilerdir. Söz konusu maddede ifade edilen sorumluluk şartları şube müdürlerini kapsamaz. Ancak borcun şubeye ait olması, şube müdürüne şirketi idare ve temsil yanında genel merkez tarafından harcama yetkisi verilmiş olması halinde şube müdürleri de üst düzeyde yönetici kabul edilerek sorumluluğuna gidilebilir.”

⁸ Y10HD, 27.10.2015, 5058/17841, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

⁹ Y10HD, 14.03.2024, 2918/2716.

¹⁰ YHGK, 05.11.2019, 21-1859/1141 (Kar, 2024: 1179-1183); Y10HD, 27.02.2023, 1604/1755, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

¹¹ Yargıtay kararlarında kabul gören haklı sebepler şunlardır: mücbir sebepler, iflasın ertelenmesi kararı ve mali sıkıntı (Kar, 2024: 1172-1173).

¹² Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen ya da doğrudan iflasına karar verilen bankaların üst düzey yöneticilerinin sorumluluğunu sona erdiren 5510 sayılı Kanun Geçici Madde 61'e göre; “Mülga 25/4/1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu, mülga 4389 sayılı Kanun ve 5411 sayılı Kanun kapsamında faaliyet izni kaldırılan ve (ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları dâhil) yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen ya da doğrudan iflasına karar verilen bankalar ve bu bankaların; hâkim ortakları, yönetim ve denetimine sahip olduğu iştirakleri, gerçek ve tüzel kişi hâkim ortaklarının hâkim ortak olduğu şirketler ve anılan kanunlar kapsamında bankanın Fona olan borcundan sorumlu tutulan kişiler hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre iflas kararı verilmiş ve işlemleri devam eden, iflas tasfiyesi sonuçlanmış olan şirketlerin borçlarından, 506 sayılı Kanunun mülga 80 inci ve bu Kanunun 88 inci maddesi çerçevesinde müşterek ve müteselsil sorumluluğu bulunanlardan şirket yönetim organlarında görev almayan ve sermaye sahibi olmayan kanuni temsilciler ve üst düzey yönetici veya yetkilileri hakkında Kurum alacaklarından dolayı Kurumca 6183 sayılı Kanunhükümlerine göre icra takibi başlatılmış olsun veya olmasın ilgili mevzuata ilişkin müşterek ve müteselsil sorumlulukları sona erer, yapılan takipler sonlandırılır ve bu kişiler hakkında uygulanan hacizler kaldırılır. Haklarında icra takibi başlatılmış olanlardan, bu işlemlere karşı dava açmış olanların bu madde hükmünden yararlanabilmeleri için bu davalardan feragat etmeleri şarttır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgililerin şahsi mal varlıklarından tahsil edilmiş olan tutarlar ret ve iade edilmez. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir.”

Yargıtay, iflasın ertelenmesi işlemlerinin de haklı sebep olacağını düşünmektedir¹³. Zira iflasın ertelenmesi kararı üzerine amme alacaklarına yönelik olanlar da dahil olmak üzere tüm icra takipleri duracağı için primlerin tahsil edilememesi yöneticinin kusuru veya özensizliğinden değil kanundan kaynaklıdır.

Şöyle ki iflasın ertelenmesinin düzenlendiği İcra ve İflas Kanunu'nun mülga 179/b-II. maddesi, *“Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine 6183 sayılı Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur...”* hükmünü amirdi. Burada erteleme kararı üzerine bir tahsil imkansızlığı doğmakta ve üst düzey yöneticisi açısından haklı sebep oluşturduğu kabul edilmekteydi¹⁴. Bu konuda verilmiş olan bir Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında¹⁵ 08.08.2007 tarihinde iflasın ertelenmesine ve 23.03.2012’de iflasına karar verilen bir anonim şirketin yönetim kurulu başkanının 2003’den 2009’a kadar işlemiş prim borçlarından sorumlu tutulup tutulmayacağına ilişkin bir uyuşmazlık değerlendirilmiştir. Olayda Yargıtay Dairesi, iflasın ertelenmesinin üst düzey yöneticinin sorumluluğu açısından haklı sebep olacağına ilişkin içtihadını takip etmiş; erteleme kararının verildiği 08.08.2007 ve sonrası için yönetim kurulu başkanının sorumluluğuna gidilemeyeceği, ancak bu tarihten önceki borçlar için kişinin şirketle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olacağına dair hüküm kurmuştur. İlk derece mahkemesinin; iflasın ertelenmesinin hukuki niteliği bakımından bir ihtiyati tedbir kararı olduğu ve tedbirin kaldırılmasından sonra geçerli olmayacağı için yönetim kurulu başkanının erteleme müddetince de sorumlu olması gerektiği yönündeki direnme kararının ardından dosya Hukuk Genel Kurulu’nun önüne gelmiştir. Hukuk Genel Kurulu direnme kararını bozmuş ve yerleşik içtihadını takip etmiştir. Ancak karara eklenmiş olan karşı oy şerhinde, burada üzerinde durmayı gerekli gördüğümüz, detaylı ve yerinde bir hukuki tartışma bulunmaktadır.

Şerhe göre, iflasın ertelenmesi kararı sadece hakkında verildiği şirketi ilgilendirmekte olup müşterek ve müteselsil borçlu konumundaki üst düzey yöneticiyi bağlamamaktadır. Dolayısıyla şirket bakımından erteleme süresince bir takip yasağı söz konusu olsa bile yönetim kurulu üyesi için haklı sebep teşkil edecek bir yasak bulunmamaktadır. Diğer yandan somut olayda şirkete temsil kayyımı değil yönetim işlerinin denetimi için bir kayyım atanmış ve yönetim kurulunun yetkilerinin kısıtlanmamış olduğu görülmüştür. Bu itibarla şirkete kayyım atanmış olmasının da haklı sebep oluşturacağı kabul edilemeyecektir.

Hukuk Genel Kurulu çoğunluğu bu görüşte olmamakla birlikte, bize göre de iflasın ertelenmesi kararının üst düzey yönetici açısından her koşulda haklı sebep meydana getireceğini kabul etmek mümkün olmamalıdır. Ancak bu sorunun müteselsil sorumluluk hükümlerine dayanılarak çözülmesi de beklenmemelidir. Bu noktada kanun koyucunun “haklı bir sebep olmaksızın” ifadesiyle yarattığı ve ortaya konan borcun hukuki niteliğine yönelik tartışmalara yol açan belirsizliğe değinmek gerekmektedir. Gerçekten de kanunun lafzı, borcun kusur sorumluluğuna mı yoksa kusursuz sorumluluğa mı dayandığına ilişkin tereddütler doğurmaktadır. Kanun koyucu, Türk Ticaret Kanunu madde 553’te yönetim kurulu üyelerinin hukuki sorumluluğunu düzenlerken bunu açıkça kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal etmelerine bağlamıştır. Kamu borçlarından sorumluluk ise 6183 sayılı Kanun mükerrer madde 35 ile özel olarak düzenlenmiştir, ki buradaki sorumluluğun da kusura mı dayandığı yoksa kusursuz mu olduğu öğretilde tartışmalıdır (Silahşör, 2016: 68 vd.). 5510 sayılı Kanun, kamu borçları içinden sosyal güvenlik prim borcunu ayırarak madde 88’de ayrıca düzenlemiş ve söz konusu sorumluluğun niteliğine yine açıkça yer vermemiştir.

¹³ Örnek kararlar için bkz; Y10HD, 27.02.2023, 1604/1755, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 20.9.2021, 11858/10596, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 16.9.2021, 5483/10389, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 16.05.2023, 5044/5415 (kişisel arşiv).

¹⁴ YHGK, 05.11.2019, 21-1859/1141.

¹⁵ YHGK, 05.11.2019, 21-1859/1141.

Kanaatimizce borcun üst düzey yöneticinin kusuruna dayandığı kabul edildiği takdirde Kurum'un alacağını tahsil edebilmesi için üst düzey yöneticinin kusurunu ispat etmesi gerekecek ve bu durum da maddenin konuluş amacına aykırı sonuç doğuracaktır. Kanun koyucunun kusur sorumluluğu öngördüğünü ve "haklı bir sebep olmaksızın" şeklindeki muğlak ifadeyle ispat yükünün yerini değiştirdiğini kabul etmek, bizce, olan hukuka ilişkin bir değerlendirmeden ziyade olması gereken hukuka ilişkin bir öneri veya temennidir. Bu bağlamda, üst düzey yöneticinin sorumluluğunun kusur sorumluluğu olduğu yönündeki görüşlere (Tuncay ve Ekmekçi, 2021: 251; Kabakcı, 2019: 88 vd.) katılmıyoruz. Katıldığımız görüşe göre, bu borcun doğumu için üst düzey yöneticinin özensizliğinin kusur oluşturacak dereceye varmasına gerek yoktur (Silahşör, 2016: 70). Bununla birlikte üst düzey yöneticinin primlerin tahakkuku ve ödenmesinde kendisinden beklenen özeni göstermesi, bu madde bağlamında haklı sebep sayılmalıdır. Diğer yandan bu sebeple uygulamada şirket tüzel kişiliğine karşı yeterli takip gerçekleştirilmeden üst düzey yöneticilerin malvarlığına haciz konulduğu da görülmektedir (Kırman, 2010: 282). Üst düzey yöneticinin borcunun kusuru ispat yükünün tersine çevrildiği ağırlaştırılmış bir kusur sorumluluğuna dayandığına dair bir kanuni düzenleme yapılmasının hem uygulamadaki böyle sorunlara hem de haklı sebep kavramının içeriğine dair tereddütlere son vereceği kanaatindeyiz.

Somut olayda iflasın ertelenmesi kararıyla birlikte şirkete karşı olan takiplerin duracak olması, şirketin takibe düşmüş veya düşecek olan prim borçlarını ödemesine her zaman engel değildir. Kanunda üst düzey yöneticiler için bu sorumluluğun öngörülmesinin amacı, primlerin tahakkuku ve ödenmesi konusunda görevi ve yetkisi olduğu halde prim borcunu ödemeyen kişileri sorumlu tutmak ise iflası ertelenen şirketin prim borçlarını ödeyemeyecek kadar mali sıkıntı çekmesi durumunda, üst düzey yöneticinin şirketin yerine geçerek borcu ödemesi beklenemez. Zira bu durumda üst düzey yöneticinin gerekli özeni göstermediği veya kusurlu olduğundan bahsetmek mümkün olmaz. Ancak şirket iflasın ertelenmesi kararına rağmen ayakta kalabiliyor, başka yerlere harcama veya ödeme yapabiliyorsa, Kurum'a olan borçlarını da ödeyebileceğini kabul etmek gerekir (Yılmaz, 2014: 67). Dolayısıyla üst düzey yöneticinin sorumluluğunun her somut olayda ayrı ayrı değerlendirilmesi isabetli olacaktır.

Bilindiği gibi iflasın ertelenmesi hükümleri 7101 sayılı Kanun ile 28.02.2018'de kaldırılmış ve yerine konkordato kurumu güçlendirilmiştir. İcra ve İflas Kanunu'nun 294. maddesine göre kesin konkordato mühleti içerisinde *"borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez."* Ayrıca geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur (m. 288).

Yargıtay, iflasın ertelenmesiyle ilgili önüne gelen dosyalarda geçmişte oluşturduğu içtihadı konkordato mühleti için de devam ettirmektedir¹⁶. Yine geçici ve kesin konkordato mühleti içerisinde 6183 sayılı Kanun'a göre yapılan takipler durduğu için mühlet süresince ödenmesi gereken prim borçlarından ötürü üst düzey yöneticinin haklı sebebi olduğunu kabul etmekte, ancak mühletten önceki dönem için kişiyi işverenle birlikte sorumlu tutmaktadır. Yargıtay'ın iflasın ertelenmesi kararlarındaki içtihadı için yukarıda yaptığımız değerlendirme burada da aynen geçerlidir.

¹⁶ Y10HD, 01.12.2021, 8455/15260 (kişisel arşiv): "(...) Ticaret sicil kayıtlarına göre, davacının 28.04.2017 tarihinden itibaren 3 yıl süre ile yönetim kurulu başkan yardımcılığına seçildiği, ödeme emirlerinin düzenlenme tarihinin 04.09.2019 tarihi olduğu, Bakırköy 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 2018/979 esas sayılı dosyasında şirket hakkında 17.03.2019 tarihinden itibaren 1 yıl süre ile kesin mühlet verilmesine (konkordato mühleti), şirket hakkında 6183 sayılı Yasa dahil olmak üzere takip işlemlerinin yapılmasının önlenmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

Davacı hakkında 17.10.2018 tarihli geçici mühlet kararı verilmiş olduğu, borç konusu dönemin 2018/9-12, 2019/1-3 devresine ilişkin olduğu dikkate alındığında davacının 2018/9 ayı ait borçtan sorumlu olduğu dikkate alınmaksızın yazılı şekilde karar verilmiş olması isabetsizdir."

ii) Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Durumu

Yargıtay, şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından, diğer üst düzey yöneticilerde olduğundan farklı bir yaklaşım sergilemektedir. Şöyle ki, 506 sayılı Kanun döneminde Yargıtay, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu için prim borçlarının tahakkuk ve tediyesi ile görevlendirilmiş olması şartını aramakta ve salt yönetim kurulunda bulunmanın yeterli olmadığını kabul etmekteydi¹⁷. Bu yaklaşım, kamu görevlisinin işveren olan kamu kurum ve kuruluşunun prim borcundan sorumlu olabilmesi için tahakkuk ve tediye ile yetkili olması gerektiğini ortaya koyan diğer Yargıtay kararları ile de tutarlılık içindeydi. Keza üst düzey yönetici, yetkili ve kanuni temsilciler hakkında da bunların temsil ve ilzama yetkili olmadığı müddetçe sorumlu tutulamayacağı yönünde tutarlı içtihat geliştirilmişti (Ünal Adınır, 2023: 36). Öğretide Yargıtay'ın 506 sayılı Kanun döneminde ortaya koyduğu yerleşik içtihadının yönetim kurulu üyeleri için geçerli olmaya devam etmesi gerektiği yönünde fikirler olsa da (Tuncay ve Ekmekçi, 2021: 232; Ünal Adınır, 2023: 39-40) Yargıtay, 5510 sayılı Kanun döneminde içtihadını bırakmıştır¹⁸.

Yargıtay'ın güncel içtihadına göre¹⁹; “5510 sayılı Yasanın 88. maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten sonra oluşan prim borçları yönünden, işveren ile birlikte müteselsilen sorumluluk koşullarının oluşması için, tüzel kişiliğe haiz işyerlerinde yönetim kurulu üyesi olması yeterli olup ayrıca yetkili üst düzey yönetici, yönetim kurul başkanı veya başkan yardımcısı gibi unvan taşımaya veya temsil ve ilzam yetkisine sahip olmasına gerek yoktur.”

Yargıtay, yeni kanunda şirket yönetim kurulu üyelerinin metne ayrıca eklenmesinden hareketle şirket yönetim kurulu üyeleri açısından bir ayrıma gidildiğini düşünmektedir²⁰. Yüksek Mahkeme'ye göre, şirket yönetim kurulunda yer alanların temsil ve ilzama yetkisi olup olmadığının önemi bulunmayıp salt yönetim kurulu üyesi olmaları prim borçlarından sorumlu olmaları için yeterlidir²¹. Buna göre, yönetim kurulu üyeleri sadece haklı nedenleri varsa borçtan kurtulabilecektir. Ancak temsil ve ilzama yetkili olmama durumu, yönetim kurulu üyeleri için bir haklı sebep değildir.

Söz konusu Yargıtay içtihadı bireysel başvuru yoluyla 2019 yılında AYM'nin önüne götürülmüştür²². AYM, sosyal güvenlik sistemimizin ağırlıklı olarak primli rejime dayanmasından bahisle; tüm yönetim kurulu üyelerinin, temsil ve ilzam yetkisi olmasa bile zamanında ve usulünce tahsil olmayan prim alacakları nedeniyle müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmalarının kural olarak elverişli ve gerekli olduğu kanaatine varmıştır. Ancak AYM'ye göre, elverişli ve gerekli olan bu uygulamanın hukuka uygun sayılabilmesi için aynı zamanda orantılı olması gerekmektedir. Bu doğrultuda karar şu ifadelerle yer verilmiştir; “Yöneticinin kanunda tanınan yetkiler çerçevesinde müdahale etme ve engelleme imkânına sahip olmadığı ve özellikle şirketin faaliyetleri üzerinde hâkimiyet kurmasına olanak bulunmadığı bir dönemde gerçekleşen birtakım fiil ve işlemlerden doğan kamu alacaklarının ödenmesinden sorumlu tutulması, -somut olayın koşulları çerçevesinde- yöneticiye orantısız bir külfet yüklenmesi sonucunu doğurabilir.”

¹⁷ Y10HD, 02.05.2005, 2042/4858, Hukuktürk (erişim tarihi 09.03.2025).

¹⁸ Yargıtay meri kanun döneminde içtihadından derhal dönmemiştir. Gerçekten de 2011 tarihli bir kararda “Anonim şirkette primlerin ödenmesinde müteselsilen sorumlu üst yönetici ve yetkiliden söz edebilmek için primlerin tahakkuk ve ödenmesinde yetkili üst düzey yönetici olması, yönetim kurulu başkanı, başkan yardımcısı gibi unvan taşımaya veya temsil ve ilzam yetkisine sahip yönetim kurulu üyesi olması gerekir (...)” şeklinde hüküm kurulmuştur.[Y21HD, 01.03.2011, 1187/1757 (Uşan, 2013: 445-446)]

¹⁹ Bu yöndeki kararlar için bkz; Y10HD, 07.06.2021, 4417/7743, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025); Y10HD, 05.03.2019, 14406/1954, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

²⁰ Y10HD, 04.05.2023, 5308/4871 (kişisel arşiv): “Ancak, sonradan yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanun'un 88 inci maddesi burada bir ayrıma giderek özellikle şirket yönetim kurulu üyelerinin, temsil ve ilzam yetkisi aranmaksızın (haklı sebepleri olmazsa) müştereken ve müteselsilen sorumlu olacaklarını ayrıca ve açıkça belirtmiştir.”

²¹ Y10HD, 05.04.2021, 4423/4685, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

²² AYM, 30.05.2019, Başvuru no: 2015/11192, Başvurucu: E.K., Resmî Gazete Tarihi: 19.07.2019, Resmî Gazete no: 30836.

AYM'ye göre, yönetim kurulu üyesi somut olayda temsil ve ilzam yetkisine sahip olmasa bile, bir yönetim kurulu üyesi olarak müdahale etme ve engelleme imkanına sahiptir. Ancak somut olayın koşullarına göre müdahale etme ve engelleme imkanına sahip değilse prim borcundan sorumlu tutulması orantısız ve hukuka aykırı olacaktır.

Kanaatimizce AYM'nin konuya yaklaşımı yerindedir. Şöyle ki, özellikle büyük anonim şirketlerde yönetim kurulunun yetkilerini kısmen veya tamamen bir yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişilere devretmesi olağan kabul edilmektedir. Kural olarak yetkinin devriyle birlikte sorumluluk da devredilmiş olur. Ancak Türk Ticaret Kanunu madde 375'te yönetim kurulunun bazı yetkilerini devretmesi yasaklanmıştır. Devredilemeyen yetkilerin en önemlilerinden biri de finansal yönetim yetkisidir. Buna göre, şirketin finansal işlerinin yürütülmesi muhasebe uzmanlarına bırakılsa bile yönetim kurulunun finansal denetim yapma görevi devam eder (Doğan, 2012: 618). Kurul, bu denetimi, oluşturduğu bir denetim komitesi aracılığıyla da yapabilir (Atasoy ve Ergün, 2018: 37). Yönetim kurulu üyesi, mali konularda temsil ve ilzam yetkisine sahip olmasa bile finansal denetim yapma görevi gereği, prim borçlarının ödenmesi için müdahale edebilir. Bununla birlikte, somut olayın koşulları gözden kaçırılmamalıdır. Temsil ve ilzama yetkisi olmayan yönetim kurulu üyesi prim borçlarının ödenmesi hususunda finansal denetim görev ve yetkisine dayanarak gerekli sorumluluğu almış, örneğin konuyu yönetim kurulu toplantılarında gündeme getirmiş ancak şirketin tutumunda etkili olamamışsa prim borcundan sorumlu olması beklenmemelidir.

Yargıtay, şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu için mali konularda temsil ve ilzama yetkili olmayı gerekli görmese de ticaret şirketi olmayan tüzel kişilerin yönetim kurulu üyelerinin temsil ve ilzam yetkisi olmadıkça prim borçlarından sorumlu olmayacağını kabul etmektedir²³. Ayrıca yeni tarihli bir kararlarda yönetim kurulu üyesinin sorumluluğu incelenirken 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01.07.2008 tarihinin öncesi ve sonrası arasında ayırım yapılmakta ve önceki dönemde sorumluluk doğması için temsil ve ilzam yetkisinin somut olayda aranması gerektiğini tekrar ederken 01.07.2008 sonrası için temsil ve ilzam yetkisinin aranmayacağını ve haklı bir sebep olmadıkça sorumluluğa hükmedileceğine karar vermiştir²⁴.

Yargıtay'ın görüşü öğretide kabul görmemiştir (Güzel, Okur ve Caniklioğlu, 2021: 347; Arıcı, 2006: 117; Öztürk, 2016: 273-274). Şöyle ki, madde metninde “*şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur*”, denilmesi şirket yönetim kurulu üyelerini ayırıp onları diğerlerinden daha ağır bir sorumluluğa tabi kılma amacı gütmemektedir. Kanaatimizce ticaret şirketi dışındaki tüzel kişilerin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu araştırılırken de şirket yönetim kurulu üyelerinden farklı bir yaklaşıma gidilmemeli ve her durumda AYM kararında altı çizilen orantılılık prensibi göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla ticaret şirketi olsun olmasın, tüm tüzel kişilerin yönetim organı üyelerinin sorumluluğu belirlenirken somut olayda müdahale etme ve engelleme iktidarına sahip olup olmadığı incelenmelidir.

Üst düzey yöneticilerin prim borçlarından sorumluluğu, görev süresiyle sınırlıdır (Sümer, 2023: 138). Yöneticinin göreve usulsüz şekilde veya haberi olmadan getirildiği yönünde genel kurul kararına karşı açılmış olan bir dava varsa, sonucunun beklenilmesi gerekir (Sümer ve Kayırgan, 2023: 390). Sorumluluk döneminin tespitinde prim alacağının tahakkuk tarihi esas alınır. Borcun tahakkuk ettiği dönemde görevde olan yöneticilerin sorumlu tutulmasının gerekçesi, tüzel kişi adına prim borcunu ödemeye yetkili oldukları halde ödemeyi geciktirmiş veya savsaklamış olmalarıdır. Borcun tahakkuk ettiği dönemde görevde olan üst düzey yöneticilerin sorumluluğu, sonradan görevden ayrılmış olsalar dahi devam eder (Yılmaz, 2014: 66).

²³ Y10HD, 04.02.2022, 5989/1177, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

²⁴ Y10HD, 21.06.2022, 2607/9533 (Ünal Adanır, 2023: 36-37).

C- Üst Düzey Yöneticinin Sorumluluğunun Diğer Şahsi Sorumluluk Türleri ile Birlikte Görülmesi

Kanun koyucunun SGK prim alacaklarının tahsilatını kolaylaştırmak amacıyla işverenin borcundan şahsen sorumlu tuttuğu kişiler üst düzey yöneticilerden ibaret değildir. İşveren vekili, asıl işveren, geçici işveren, işyerini devralan işveren gibi bazı kişilerin de üst düzey yöneticiler gibi Kurum’a karşı işverenle birlikte müteselsilen sorumlu olduğundan yukarıda bahsetmiştik. Bunlara ek olarak, 6183 sayılı Kanun’da limited şirket ortakları için ayrı bir sorumluluk düzenlenmiştir. Buna göre, *“Limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar”* (m. 35).

6183 sayılı Kanun madde 35’de, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilememesi ya da tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması koşuluyla limited şirket ortaklarının sermaye hisseleri oranında sorumlu olacağı öngörülmüştür. Buradaki esas sorumlu şirkettir. Şirketten tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan borçlar için ortaklar ikinci derecede sorumludur. Oysa 5510 sayılı Kanun madde 88/XX’ye göre tüzel kişilerin üst düzey yöneticilerinin sorumluluğu, müteselsil sorumluluk olup bu sebeple kurum borçlarının doğrudan doğruya üst düzey yöneticiden tahsili yoluna gidilebilmesi mümkündür²⁵. İki madde arasındaki farklardan diğeri, limited şirket ortaklarının prim borçlarından hissesi oranında müştereken sorumlu olmasına rağmen, üst düzey yöneticilerin borcun tamamından müteselsilen sorumlu olmasıdır. Dolayısıyla limited şirket ortağından hissesine bağlı oranın üzerinde bir alacağı talep etmek mümkün değildir. Ortaklar borcun tamamından sermaye payları oranında sorumlu olmakla birlikte, sorumlulukları sermaye miktarıyla sınırlı değildir (Aksu Özkan, 2020: 257- 258).

Uygulamada karşılaşılan bir husus, limited şirket ortağının aynı zamanda şirketin üst düzey yöneticisi olması halinde ne yapılacağıdır. Örneğin hem limited şirketin ortağı hem de müdürü olan bir kişiden 6183 sayılı Kanun madde 35 uyarınca şirketten tahsil edilemeyen veya edilemeyeceği anlaşılan alacağın hissesi oranındaki kısmı mı yoksa 5510 sayılı Kanun madde 88 uyarınca tamamı mı talep edilecektir? Bu durumda üst düzey yönetici sıfatıyla kişinin müteselsil sorumluluğuna gitmek, Kurum için her zaman daha avantajlıdır. Zira böylece borcun tamamını, öncelikle şirkete karşı takip başlatma zorunluluğu bile olmaksızın üst düzey yöneticiden talep etmek mümkün olacaktır. Nitekim Yargıtay’ın önüne gelen böyle bir olayda; limited şirketin kurucu ortağı, şirketin 02.06.2010’daki tescilinden sonra yaklaşık 6 ay şirket müdürü olarak görev yapmış, sonrasında müdürlük görevine son verilmiş ve yerine şirket dışından başka bir kişi getirilmiştir. Dava, 2010/06-2013/09 dönem arası prim borcuna ve fer’ilerine ilişkin ödeme emrinin iptali talebiyle açılmıştır. Yüksek Mahkeme, *“davacının şirket müdürü olduğu dönemde 5510 sayılı Kanun madde 88’e göre şirketin söz konusu prim borçlarından müteselsilen sorumlu olduğu, şirkette temsile yetkili olmadığı dönemde ise 6183 sayılı Kanunmadde 35 kapsamında limited şirket ortaklığı nedeniyle hissesi oranında sorumluluğu olduğunu”* belirtmiş ve bu iki durumun ayrıştırılarak sonucuna göre karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir²⁶.

Üst düzey yöneticinin sorumluluğunun diğer şahsi sorumluluk türleriyle birlikte görülebildiği durumlara örnek olarak, yakın tarihli bir Yargıtay kararından²⁷ hareketle, asıl işveren tüzel kişinin üst düzey yöneticisinin alt işverenin prim borçlarından sorumlu tutulup tutulamayacağına değinilmesi gerekmektedir. Somut olayda, bir madencilik şirketinin müdürü ve ortağı olan davacıya müdürü olduğu şirketin ve bu şirketin asıl işvereni olduğu taşeron şirketin prim borçlarını ödeme emri yollanmıştır.

²⁵ Y10HD, 09.06.2021, 8930/7997, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

²⁶ Y10HD, 27.2.2018, 20746/1499, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

²⁷ Y10HD, 08.07.2021, 755/9958, Lexpera (erişim tarihi 09.03.2025).

BAM, davacının müdürü olduğu şirket yönünden müteselsil sorumluluğu olduğuna ancak alt işverenin borçları için üst düzey yönetici sıfatı dolayısıyla sorumluluğu doğmayacağına hükmetmiştir. BAM'ın gerekçesine göre; müteselsil sorumluluk istisnai bir sorumluluk olup haksız fiile, kanuna veya sözleşmeye dayanması gerekmektedir. 5510 sayılı Kanun madde 12'de asıl işverenin, bu kanunun alt işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt işveren ile birlikte sorumlu olduğu belirtilmekte ancak asıl işveren müdürünün de aynı şekilde sorumlu olacağına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Asıl işverenin belirtilen sorumluluğu yasadan kaynaklanmakta olup, yasada olmayan bir sorumluluk ihdas edecek bir yorumla, asıl işveren şirket müdürünün de bu madde gereğince alt işveren prim borçlarından sorumlu tutulması hukuki değildir.

BAM kararı temyiz edilerek Yargıtay'ın önüne gelmiş; Yüksek Mahkeme, davacının müdürü olduğu şirketin borçlarından müteselsil sorumlu olacağına dair BAM kararını yerinde bulmuş ancak taşeron şirketin prim borçlarından da asıl işverenin müdürü sıfatıyla sorumlu olması gerektiğini şöyle ifade etmiştir: *“Davacının ortağı olduğu şirketin alt işverene ait ödeme emirleri yönünden, taraflar arasında asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı ya da yokluğu belirlenmeksizin, böyle bir ilişkinin varlığı halinde, davacının kanuni temsilci sıfatıyla, üst işveren olan kendi şirketinin borçlarıyla, alt işverenin borçlarından müteselsilen sorumlu olacağı hususu gözetilmeksizin yazılı gerekçelerle hüküm tesisi isabetsizdir ve bozmayı gerektirir.”*

Kanaatimizce Yargıtay'ın kararı yerinde değildir. Zira üst düzey yöneticilerin haklı sebepleri var olduğu takdirde bizzat yönettikleri şirketin borçlarından bile kurtulması mümkündür. Nitekim asıl işveren şirketin müdürü veya yönetim kurulu üyesinin alt işverene prim borçlarının ödenmesi konusunda müdahale etme, emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Asıl işveren müdürünün, ödenmesinde hiçbir yetkisi bulunmayan prim borçlarının ödenmemesinden ötürü müteselsilen sorumlu tutulması ölçsüz ve hukuka aykırıdır.

SONUÇ

5510 sayılı Kanun madde 88'de düzenlenmiş olan üst düzey yöneticinin müteselsil sorumluluğu, kusur esasına dayandırılmamaktadır. Düzenlemenin amacı, primleri tahakkuk ve ödeme bakımından gerekli özeni göstermeyerek Kurum'un alacağını tahsil edememesine sebep olan kişilerin şahsi sorumluluğunu öngörerek prim alacaklarının toplanmasını kolaylaştırmaktır. Kanun, haklı sebepleri olduğu takdirde üst düzey yöneticinin müteselsil sorumluluğundan bahsedilemeyeceğini düzenlemiş ama bu haklı sebeplerin neler olduğuna yer vermemiştir.

Yargıtay uygulamasında iflasın ertelenmesi veya konkordato mühleti verilmesi kararlarının üst düzey yönetici açısından prim borcunun ödenmemesi konusunda haklı sebep teşkil edeceği kabulü yerleşmiştir. Kanaatimizce böyle bir karar tek başına işverenin prim borcunu ödeyemeyecek kadar mali sıkıntılar yaşadığına karine olamaz. Dolayısıyla somut olayda üst düzey yöneticinin primlerin tahakkuk ve ödenmesinde görev ve yetkisi devam ediyor ve işverenin mali durumu buna olanak sağlıyorsa üst düzey yöneticinin müteselsil sorumluluğunun devam etmesi gerekir.

Yargıtay uygulamasındaki bir diğer yerleşik kabul, üst düzey yöneticinin şirket yönetim kurulunda yer alması durumunda primleri tahakkuk ve ödeme bakımından yetki ve görevi olup olmadığına bakmadan bu kişilerin müteselsil sorumluluğunun olduğuna hükmedilmesidir. Oysa şirket yönetim kurulları çoğunlukla iş bölümünün görüldüğü karmaşık yapılar olup kişinin somut olayda primlerin ödenmesi konusunda görev veya yetkisi olmadığı takdirde ve finansal denetim yapma ödevini de aşan derecede borcun ödenmemesinden sorumlu tutulamaması gerekmektedir.

Üst düzey yöneticilerin, yönetiminde bulundukları şirketin taşeronları bakımından 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi bağlamında müteselsil sorumluluğu olmadığı kabul edilmelidir. Yargıtay'ın da bir kararında paylaşmış olduğu aksi yöndeki görüşü kabul etmek, ölçsüz ve hukuka aykırı sonuçlar doğuracaktır.

Kaynakça

- Aksu Özkan, R. (2020). Yargıtay Kararları Işığında Limited Şirkette Pay Devrinin Ortağın Kamu Borçlarına Etkisi. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*. 10(1). 226-267.
- Alper, Y. (2018). *Sosyal Sigortalar Hukuku*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Arıcı, K. (2015). *Türk Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Gazi.
- Arıcı, K. (2006). Tüzel Kişi İşverenlerin Üst Düzey Yönetici veya Yetkililerinin Prim Ödemeden Doğan İşverenleri ile Birlikte Müşterek ve Mütessesil Sorumluluğu. *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 1. 113-121.
- Armağan, D. (2019). Sözleşmesel Çerçeve Meydana Gelen Mütessesil Borçlulukta Borçlu Temerrüdü. *İstanbul Hukuk Mecmuası*. 77(2). 617-667.
- Atasoy, Ö.A. ve Ergün, B. (2018). Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinin Görevleri Kapsamında Kurulması Zorunlu Komitelerin Faaliyetlerinden Doğan Sorumlulukları. *İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 4(2). 33-52.
- Balcı, M. ve Yılmaz, H. (2014). *Sosyal Sigorta Prim Alacaklarının Takip ve Tahsili*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Çenberci, M. (1977). *Sosyal Sigortalar Kanunu Şerhi*. Ankara: Olgaç Matbaası.
- Dalcı Özdoğan, N. (2015). *Mütessesil Sorumluluk*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Doğan, B. F. (2012). Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*. 10(2). 609-640.
- Eren, F. (2024). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Legem Yayınevi.
- Güneren, A. (2007). Üst Düzey Yönetici veya Yetkililerin İşverenin Prim Borcundan Mütessesil Sorumluluğu ve Primlerin Ödenmemesinin Yaptırımı. *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 6. 151-160.
- Güzel, A., Okur, A. R. ve Caniklioğlu, N. (2021). *Sosyal Güvenlik Hukuku*. İstanbul: Beta.
- Kabakcı, M. (2019). *Sosyal Sigorta Prim Borçlarından Şahsi Sorumluluk*. İstanbul: Beta.
- Kar, B. (2024). *Alfabetik Kavramlarla Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Legem Yayınevi.
- Kırman, A. (2010). Şirketlerin Prim Borçlarından Dolayı Üst Düzey Yöneticilerinin Sorumlulukları. *Sicil İş Hukuku Dergisi*. 17. 281-282.
- Ozanemre Yayla, T. (2019). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Öztürk, B. (2016). *Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Primler*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Silahşör, M. (2016). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Kamu Alacağı Sorumluluğu. *Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi*. 2(1). 67-80.
- Sümer, H. H. (2023). *Sosyal Güvenlik Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Sümer, H. H. ve Kayırgan, H. (2023). *Sosyal Güvenlik Hukuku Davaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tatar, G. (2017). Sosyal Güvenlik Hukukunda Mütessesil Sorumluluk. *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 55. 2119-2156.
- Tuncay, C. ve Ekmekçi, Ö. (2021). *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*. İstanbul: Beta.
- Uşan, M. F. (2009). *Türk Sosyal Güvenlik Hukukunun Temel Esasları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uşan, M. F. (2013). Sosyal Sigortaların Genel Hükümleri ve Türleri. *Yargıtay'ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2011*. (İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Derneği ve Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası). Ankara: Kamu İşletmeleri İşverenleri Sendikası. 337-539.
- Ünal Adımr, C. (2023). *İş Hukukunda Üst Düzey Yöneticiler*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Yılmaz, H. (2014). Sosyal Sigorta Prim Borçlarının Ödenmesi Sorumluluğunda Haklı Sebep. *Terazi Hukuk Dergisi*. 9(1). 59-70.